

OKUL KÜLTÜRÜ İLE OKUL MÜDÜRLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Orhan KORKMAZ¹

Resul ÇEKİM²

Mehmet OKUMUŞ³

Gülfem YARAN⁴

Özet

Araştırmada, öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmaktadır. Araştırmanın ifade edilen amacı doğrultusunda nicel araştırma yöntemlerinden “ilişkisel tarama modeli” yöntem olarak seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini kamu okullarında çeşitli eğitim kademelerinde görev yapan öğretmenler arasında “Kolayda Örnekleme” yöntemi ile tespit edilmiş toplam 397 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin toplanması için iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Birincisi öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri öğrenmek için “İletişim Becerileri Ölçeği”, ikincisi ise öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin görüşlerini öğrenmek amacıyla “Okul Kültürü Ölçeği” dir. Araştırmanın verileri online platformlar aracılığı ile toplanmıştır. Araştırmada cinsiyet ve eğitim durumu değişkenlerine göre öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre okul müdürlerinin iletişim becerileri arttıkça öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algı düzeylerinin yükseldiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Okul Kültürü, İletişim Becerileri, Okul Müdürü, Öğretmen.

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL CULTURE AND THE COMMUNICATION SKILLS OF SCHOOL PRINCIPALS

In the research, it is aimed to determine the relationship between school principals' communication skills and school culture according to teachers' views. In line with the stated purpose of the research, "relational screening model" was chosen as one of the quantitative research methods. The sample of the research is to create a total of 397 teachers determined by the "Easy Sampling" method among the teachers working at various educational levels in public schools. Two data collection tools were used to collect data in the study. The first one is the "Communication Skills Scale" to learn the communication skills of school principals according to the opinions of the teachers, and the second is the "School Culture Scale" to learn the opinions of the teachers about the school culture. The data of the research were collected through online platforms. In the study, it was determined that there was a significant difference between teachers' perceptions of school principals' communication skills and school culture according to gender and educational status variables. In addition, in the study, it was determined that there was a high level of positive correlation between teachers' communication skills and their perceptions of school culture. According to this result, it can be said that as the communication skills of the school principals increase, the perception levels of the teachers about the school culture increase.

Keywords: School Culture, Communication Skills, School Principal, Teacher.

1.GİRİŞ

Okullar, eğitim sistemi içinde önceden belirlenmiş hedeflere ulaşmak amacıyla, bireylere istedik becerilerin kazandırıldığı kurumlardır. Toplumsal değişimin temelinde okulların güçlü bir kültüre sahip olması bulunmaktadır. Okul kültürünün güçlü olması, bireylerin iyi yetiştilmesini olanak sağlar. Okulun toplumsal bir kurum olması onu, yaygınlığı ve işlevselliği oranında önemli kılmaktadır (Ada ve Akan, 2010). Her okulun belirli bir kültürü vardır. Okul kültürü, bir eğitim kurumunun tarihsel süreç içinde sahip olduğu bütün değerleri kapsamaktadır. Okulun yaşatılıp

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, orkorkmaz44@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4487-8339

² Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, mesut.resul3232@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6893-0739

³ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, okumusm47@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6666-2264

⁴ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, gulfemyaran16@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8369-6546

faaliyette bulunduğu sürece, bütün üyelerinin ortak paydada buluşması, koordinasyon, iletişim kurma ve kurum kişiliği okul kültürü tarafından oluşturulmaktadır. Bir okul sadece onu oluşturan fiziksel olanaklar ve insanlardan değil sosyal bir sistem olarak bütün bir yapıyı temsil etmektedir (Şahin, 2013). Okul kültürüne yönelik yapılan tanımlar incelendiğinde genel olarak, okulların tarihsel süreç içinden geçerek üyelerin ortaklaşa paylaştıkları bütün öğelerin okul kültürü olduğu söylenebilir (Demirtaş ve Ersözlü, 2007).

Ortak değerler, okul kültürünün en önemli ögesidir (Özden, 2000). Okul kültürünün gelişmesi ve ortak değerlerin aktarılmasında eğitim yöneticilerinin stratejik bir görevi bulunmaktadır. Okulun yöneticisinin sahip olduğu liderlik stili ile kültürün değiştirilmesi ve geliştirilmesi ilişkilidir. Örneğin okulun kuruluşunda yer alana liderlerin vizyoner bir yapıya sahip olması, kuruluşundan itibaren güçlü bir okul kültürünün oluşmasına katkı sağlar. Kurucuların belirlediği ortak değerler ve normlar öğretmen ve öğrenciler üzerinde yıllarca etkisini göstermektedir (Çelik, 2012).

Okul örgütünün belirli özellikleri bulunmaktadır. Hammaddesini insanın oluşturduğu okulların (Bursalıoğlu, 2000) temel görevi, kurum içinde olduğu kadar dış çevrede de birbiriyle çatışan sosyal, politik ve ekonomik değerleri uzlaştırmak ve bu değerler arasında dengeyi sağlamaktır. Okullar bu durumu etkili okul özelliklerini sergileyerek sağlayabilirler. Etkili okullar öğrencilerin gelişimlerini zihinsel ve duygusal olarak destekleyen okullardır (Özdemir, 2000). Bu bağlamda değerlendirildiğinde etkili okul etkili okul kültürü ile sürdürülebilir bir gelişim sağlayabilir. Nitelik güçlü okul kültürüne sahip okulların değer ve normları, okulların başarısını etkilediği (Balcı, 2002), öğretmenlerin motivasyonlarının arttırdığı ve iş tatmin düzeylerini yükselttiği (Şişman, 1994) bilinen gerçeklerdir. Okul kültürü etkili olduğunda okulun başarısı artması kaçınılmaz pozitif bir gelişme olarak ortaya çıkabilir.

Eğitim örgütleri olarak ele alınan okullar, belirli bazı amaçlar doğrultusunda sistemli olarak çalışan kurumlardır. Siteimli çalışma, ele alınan hedeflere ulaşma ve olumlu bir okul kültürü oluşturulmasında kurum içi ve çevreyle iletişim önemli bir rol oynamaktadır. Kültürü oluşturan paydaşlarla iletişime geçmek okul yöneticilerine ve bilhassa okul müdürüne düşmektedir. Okul müdürleri farklı kültürler değerlere sahip paydaşların ahenkli bir şekilde çalışmalarını, o kültürel değerleri tanıyarak ve etkili bir iletişim kurarak sağlayabilmekte ve okul kültürünün oluşmasında rol oynamaktadırlar (Casiadi, 2017).

Okul müdürleri, okul kültürüne uygun şekilde oluşturulmuş hedeflere ulaşmada yararlandığı temel beceri iletişimdir. Okul müdürleri, doğru ve açık bir şekilde kuracakları iletişimle öğretmen ve diğer çalışanlarda güven duygusu oluşturabilmekte ve yanlış anlaşılmalardan kaynaklı sorunların önünü alabilmektedirler (Sağbaş, 2013). Okul yöneticilerinin özellikle iletişim becerisi başta olmak üzere yönetsel süreçler için gerekli olan diğer becerileri, okul kültürünün meydana gelmesi üzerinde oldukça etkin bir role sahiptirler. Bunun nedeni okul yöneticilerinin okul kültürünün oluşmasında denetleyici ve yönlendirici görevlerinin olmasıdır (Önsal, 2012).

Araştırmada, öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürü arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “Öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürü arasında ilişki var mıdır?” biçiminde düzenlenmiştir. Araştırmanın ifade edilen problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları hangi düzeydedir?
2. Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

5. Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2.YÖNTEM

2.1. Model

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden “ilişkisel tarama modeli” kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelinde, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişki saptanmaya çalışılır (Büyüköztürk, vd., 2020). Bu kapsamda araştırmada öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürü arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Örneklem

Araştırmanın örneklemi kamu okullarında çeşitli eğitim kademelerinde aktif olarak çalışan öğretmenler arasından “Kolayda Örneklem” yöntemi ile tespit edilmiş toplam 397 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu oluşturan 397 öğretmenin kişisel bilgilerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin kişisel bilgilerine ait bulgular

Demografik Özellikler	n	%	
Cinsiyet	Kadın	170	42.8
	Erkek	227	57.2
Öğrenim Durumu	Lisans	365	91.9
	Yüksek Lisans	32	8.1
Mesleki Kıdem	5 yıl ve altı	138	34.8
	6-10 yıl	126	31.7
	11-15 yıl	68	17.1
	16-20 yıl	32	8.1
	21 yıl ve üzeri	33	8.3
TOPLAM	397	100	

Tablo 1 incelendiğinde öğretmenlerin %42.8’inin kadın (n=170), %57.2’sinin erkek (n=227); %91.9’unun lisans (n=365), %8.1’inin lisansüstü eğitim (n=32) mezunu; %34.8’inin 5 yıl ve altı mesleki kıdeme (n=138), %31.5’inin 6-10 yıl arası mesleki kıdeme (n=126), %17.1’inin 11-15 yıl arası mesleki kıdeme (n=68), %8.1’inin 16-20 yıl arası mesleki kıdeme (n=32), %8.3’ünün ise 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme (n=33) sahiptir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğretmenlerin görüşlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri öğrenmek için “İletişim Becerileri Ölçeği”, okul kültürüne ilişkin görüşleri öğrenmek için ise “Okul Kültürü Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin algılarına göre okul müdürlerinin iletişim becerilerini ve okul kültürünü belirlemek için Şimşek (2003) tarafından geliştirilen ölçek kullanılmıştır. Ölçek, iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin 36’şar maddeden oluşmakta ve beşli likert tipindedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri online platformlar aracılığı ile toplanarak SPSS 25 paket programına işlenerek analiz edilmiştir. Alt problemlere göre tercih edilen analiz türleri şu şekildedir:

- Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları hangi düzeydedir?” şeklindeki alt problemi için ölçek maddelerine verilen cevapların aritmetik ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır.
- Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” ve “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklindeki alt problemleri için “Bağımsız Örnekler t-Testi” kullanılmıştır.
- Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklindeki alt problemi için “ANOVA” kullanılmıştır.
- Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” şeklindeki alt problemi için “Pearson Korelasyon Analizi” kullanılmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Öğretmenlerin İletişim Becerileri ve Okul Kültürüne Ait Algılarının Düzeyine İlişkin Bulgular

Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları hangi düzeydedir?” olan alt problemi için yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

Tablo 2. Öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürü algılarının düzeyine ait veriler

Ölçekler	\bar{x}	Ss
İletişim Becerileri	4.26	.839
Okul Kültürü	4.10	.746

Tablo 2’de öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının “Kesinlikle Katılıyorum ($\bar{x}=4.26$)”, okul kültürüne ilişkin algılarının ise “Katılıyorum ($\bar{x}=4.10$)” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır.

3.2.Öğretmenlerin İletişim Becerileri ve Okul Kültürüne Ait Algılarının Cinsiyete Göre Analizi

Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” olan alt problemi için yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

Tablo 3. Öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ait algılarının cinsiyete göre t-testi analizleri

Ölçekler	Cinsiyet	n	\bar{x}	Ss	t
İletişim Becerileri	Kadın	170	4.21	.865	-1.067

	Erkek	227	4.30	.818	
Okul Kültürü	Kadın	170	4.08	.706	-.308
	Erkek	227	4.11	.777	

Tablo 3 incelendiğinde cinsiyete göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($p>.05$).

Tablo 3'te cinsiyete göre öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algılarının anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>.05$).

3.3.Öğretmenlerin İletişim Becerileri ve Okul Kültürüne Ait Algılarının Eğitim Durumuna Göre Analizi

Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” olan alt problemi için yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

Tablo 4. Öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algılarının eğitim durumuna göre t-testi analizleri

Boyutlar	Eğitim Durumu	n	\bar{X}	ss	t
İletişim Becerileri	Lisans	365	4.29	.808	1.722
	Yüksek Lisans	32	3.94	1.101	
Okul Kültürü	Lisans	365	4.11	.731	1.691
	Yüksek Lisans	32	3.88	.888	

Tablo 4 incelendiğinde eğitim durumuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($p>.05$).

Tablo 4 incelendiğinde eğitim durumuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algılarının anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>.05$).

3.4.Öğretmenlerin İletişim Becerileri ve Okul Kültürüne Ait Algılarının Mesleki Kıdeme Göre Analizi

Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” olan alt problemi için yapılan analizler sonucu elde edilen bulgular şu şekildedir:

Tablo 5. Öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algılarının mesleki kıdeme göre anova analizleri

	Mesleki Kıdem	n	\bar{X}	SS	F
İletişim Becerileri	1. 5 yıl ve altı	138	4.29	.778	1.895
	2. 6-10 yıl	126	4.11	.973	
	3. 11-15 yıl	68	4.41	.673	

	4. 16-20 yıl	32	4.25	.892	
	5. 21 yıl ve üzeri	33	4.39	.728	
	Toplam	397	4.26	.839	
Okul Kültürü	1. 5 yıl ve altı	138	4.15	.656	2.575*
	2. 6-10 yıl	126	3.93	.818	
	3. 11-15 yıl	68	4.20	.675	
	4. 16-20 yıl	32	4.14	.897	
	5. 21 yıl ve üzeri	33	4.25	.723	
	Toplam	397	4.10	.746	

* p < ,05

Tablo 5 incelendiğinde mesleki kıdeme göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ilişkin algılarının anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir (p>,05).

Tablo 5 incelendiğinde mesleki kıdeme göre öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algılarının anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir (p<.05). Okul kültürüne ilişkin belirlenen anlamlı farklılığın mesleki kıdemi,

- 1-5 ile 6-10 yıl,
- 11-15 ile 6-10 yıl,
- 21 yıl ve üzeri ile 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir.

Anlamlı farklılığın bulunduğu grupların ortalamalarına ilişkin verilere bakıldığında 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algılarının mesleki kıdemi kendisinden yüksek olan öğretmenlere göre düşük olduğu anlaşılmaktadır.

3.5.Öğretmenlerin İletişim Becerileri ve Okul Kültürüne Ait Algıları Arasındaki İlişkiye Ait Korelasyon Analizi

Araştırmanın “Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürüne ilişkin algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” olan alt problemine ait bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürü algıları arasındaki ilişkiye ait korelasyon analizleri

		Okul Kültürü
İletişim Becerileri	r	,779**

**<0,01

Tablo 6’da öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ait algıları arasında yönü pozitif, düzeyi yüksek (r = ,779; p = ,000) bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulguya göre öğretmenlerin iletişim becerileri arttıkça okul kültürünün de olumlu yönde değişeceği söylenebilir.

4.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının “Kesinlikle Katılıyorum”, okul kültürüne ilişkin algılarının ise “Katılıyorum” düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Belirlenen sonuç doğrultusunda öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ve okul kültürüne ait algılarının yüksek düzeyde olduğu ortaya çıkmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin okul kültürüne ilişkin algılarının yüksek olduğu ilişkin sonuç, Terzi (2005), Fırat (2007), Ada ve Ayık (2008), Korkut ve Hacıfazlıoğlu (2011), Kadioğlu Ateş ve Vatansever Bayraktar (2018) ve Edip (2022) tarafından yapılan çalışmalarda elde edilen sonuçlar ile paralellik göstermektedir.

Araştırmada okul müdürlerinin iletişim becerilerine ve okul kültürüne ait öğretmen algıları arasında cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı saptanmıştır. Saptanan bu sonuç doğrultusunda öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ve okul kültürüne ait algıları üzerinde cinsiyet değişkeninin etkili olmadığı söylenebilir.

Cinsiyete göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının anlamlı farklılık göstermediğine ilişkin sonuç, Eroğlu ve Özkan (2009), Getmez (2018), Lal (2012), Edip (2022) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin cinsiyete göre iletişim becerileri algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığına ilişkin sonuçlarla örtüşmektedir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının belirtilen araştırmalar tarafından desteklendiği söylenebileceği gibi yapılan araştırmalarla paralellik gösterdiği de söylenebilir.

Cinsiyete göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul kültürüne ait algılarının anlamlı farklılık göstermediğine ilişkin sonuç, Berk (2020), Duranay (2005), Ersarı (2008), Narsap (2006), Oğulluk (2010), Aslan (2008), Süzer (2010) ve Uzun (2008) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin cinsiyete göre okul kültürü algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığına ilişkin sonuçlarla örtüşmektedir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının belirtilen araştırmalar tarafından desteklendiği söylenebileceği gibi yapılan araştırmalarla paralellik gösterdiği de söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ve okul kültürüne ait algılarının eğitim durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ve okul kültürüne ait algıları üzerinde eğitim durumu değişkeninin etki etmediği söylenebilir.

Eğitim durumuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının anlamlı farklılık göstermediğine ilişkin sonuç, Eroğlu ve Özkan (2009), Getmez (2018), Lal (2012), Edip (2022) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin eğitim durumuna göre iletişim becerileri algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığına ilişkin sonuçlarla örtüşmektedir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının belirtilen araştırmalar tarafından desteklendiği söylenebileceği gibi yapılan araştırmalarla paralellik gösterdiği de söylenebilir.

Eğitim durumuna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin okul kültürüne ait algılarının anlamlı farklılık göstermediğine ilişkin sonuç, Berk (2020), Ersarı (2008), Alkan (2008) ve Biltekin (2013) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin eğitim durumuna göre okul kültürü algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığına ilişkin sonuçlarla örtüşmektedir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının belirtilen araştırmalar tarafından desteklendiği söylenebileceği gibi yapılan araştırmalarla paralellik gösterdiği de söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algılarının mesleki kıdeme göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerilerine ait algıları üzerinde mesleki kıdem değişkeninin etki etmediği söylenebilir. Benzer şekilde Eroğlu ve Özkan (2009), Getmez (2018), Lal (2012), Edip (2022) tarafından yapılan çalışmalarda öğretmenlerin mesleki kıdeme göre iletişim becerileri algıları arasında anlamlı farklılığın olmadığını belirlemişlerdir. Bu durum yapılan araştırmanın sonuçlarının belirtilen araştırmalar tarafından desteklendiği şeklinde değerlendirilebileceği gibi yapılan araştırmalarla paralellik gösterdiği şeklinde de değerlendirilebilir.

Araştırmada öğretmenlerin okul müdürlerinin okul kültürüne ilişkin algılarının mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Bu sonuca göre öğretmenlerin okul müdürlerinin okul kültürüne ilişkin algıları üzerinde mesleki kıdem değişkeninin etki ettiği de söylenebilir. Okul kültürüne ilişkin belirlenen anlamlı farklılığın 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler ile 1-5 yıl, 11-15 yıl ile 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Deniz (2007) yaptığı çalışmada katılımcıların okul kültürüne ilişkin algılarının mesleki kıdem değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiğini ve belirlenen anlamlı farklılığında kıdemi yüksek olan öğretmenlerle kıdemi düşük olan öğretmenler arasında olduğunu belirlemiştir.

Araştırmada öğretmenlerin iletişim becerileri ve okul kültürüne ait algıları arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde bir ilişki olduğu saptanmıştır. Saptanan bu sonuca göre öğretmenlerin iletişim becerileri arttıkça okul kültürüne ilişkin algıları da artmakta olduğu söylenebilir. Benzer şekilde Şimşek (2003), Durğun (2007), Önsal (2012), Getmez (2018) ve Edip (2022) yaptıkları çalışmalarda katılımcıların okul kültürü ile iletişim becerilerine ait algıları arasında yönü pozitif, düzeyi yüksek ilişki olduğunu saptamışlardır. Elde edilen bu sonuçlara göre okul kültürünün, okul müdürlerinin iletişim becerilerinden yüksek derecede etkilendiği söylenebilir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu öneriler sunulmuştur:

- Yapılan çalışma, devlet okullarında çalışan öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve okul kültürü algılarını değerlendirmeye ilişkin bulgulardan erişilen neticelerle sınırlıdır. Yapılan araştırmanın paralelinde araştırma süreçlerine özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde kapsama alınarak kamu ve özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin algıları karşılaştırılabilir.
- Araştırmanın amaçları çerçevesinde yöntem olarak ilişki tarama modeli kullanılmıştır. Derinlemesine ve kapsamlı sonuçlar elde etmek için araştırma süreçlerine nitel araştırma yaklaşımları dâhil edilerek karma yöntem temelli araştırmalar yapılabilir.
- Okul müdürleri okullarında olumlu bir okul iklimi oluşturmaları için dikkat etmeleri gereken noktaların tespitine yönelik farklı çalışmalar yapılabileceği gibi, yapılan çalışmalarda ideal okul ikliminin nasıl oluşturulabileceği, ideal okul iklimini oluşturan etmenlerin neler olduğu gibi konularda araştırmalar yapılabilir.
- Okul müdürleri kurumlarında iletişim kanallarını açık tutarak; öğretmenlerle iletişimlerini engelleyen etkenlerinin neler olduğunu karşılıklı olarak tespit ederek bunları en aza indirecek tedbirlerin neler olduğunu araştırabilirler.

KAYNAKÇA

- Ada, Ş. ve Akan, D. (2010). Değişim sürecinde etkili okullar. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 343- 373.
- Ada, Ş. ve Ayık, A. (2008). İlköğretim okullarında okul kültürü. *The Journal of SAU Education Faculty*, 16, 26-39.
- Alkan, E. (2008). *Meslek liselerinde okul kültürünün çok boyutlu olarak incelenmesi (Ümraniye İlçesi Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Aslan, D. (2008). *Liselerde örgüt kültürü (Sincan örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Balcı, A. (2002). *Etkili Okul/ Okul Geliştirme/ Kuram ve Uygulama ve Araştırma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Berk, N. (2020). *Öğretmen algılarına göre mesleki ve teknik liselerin okul kültürü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

- Biltekin, T. (2013). *Ortaöğretim kurumlarındaki öğretmenlerin etkili okul algıları (Kayseri ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Bursalioğlu, Z. (2000). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E, Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Casiadi, S. (2017). *Öğretmenlerin okul müdürlerinin iletişim becerileri ve çatışma yönetimi konusunda görüşleri*. Yüksek lisans tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Çelik, V. (2012). *Okul kültürü ve yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Demirtaş, Z. ve Ersözlü, A. (2007). Okul Kültürü ile Öğrencilerin Şiddete Başvurma Davranışları Arasındaki İlişkiler. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 178-189.
- Deniz, A. (2007). *Mesleki ve teknik liselerde meslek dersi öğretmenleri ile genel bilgi-kültür dersi öğretmenlerinin kurum kültürünü benimseme düzeylerinin mukayeseli incelenmesi (Kayseri İli Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Duranay, P. Y. (2005). *Ortaöğretim kurumlarının etkili okul özelliklerini karşılama düzeyleri (İzmir örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Durğun, S. (2006). Örgüt kültürü ve örgütsel iletişim. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 112-132.
- Edip, D. (2022). Türkçe öğretmenlerine göre okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki (Siirt İli Örneği). Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Siirt Üniversitesi, Siirt.
- Eroğlu, E. ve Özkan, G. (2009). Örgüt kültürü ve iletişim doyumu ile bireysel özellikler arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi: Bir uygulama örneği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim ABD*, 5(4), 50-61.
- Ersarı, G. (2008). *Meslek liselerinde yaratıcı okul kültürü oluşturmada meslek dersi öğretmenlerinin rolü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Fırat, N. (2007). *Okul kültürü ve öğretmenlerin değer sistemleri*. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Getmez, D. (2018). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Göçer, V., Bayat, S., Dayan, G. Vve Dayan, K. (2020). Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin algılanan stres ve iş tatmin düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Anatolian Turk Education Journal*, 2(2), 33-51.
- Kadioğlu Ateş, H., Vatanserver Bayraktar, H. (2018). Sınıf öğretmenlerinin okul kültürü algısı ile iş doyumu arasındaki ilişki. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 127-162.
- Korkut, A. ve Hacıfazlıoğlu, Ö. (2011). Öğretmenlerin okul kültürünü algılama düzeyleri: Büyükçekmece örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(37), 135-152.
- Lal, İ. (2012). *İlköğretim okulu müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişkiler*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir.
- Narsap, H. (2006). *Genel ve mesleki liselerde örgüt kültürü*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Oğulluk, H. (2010). *Ortaöğretim kurumlarında örgüt kültürü (Tokat İli Örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat.

- Önsal, A. (2012). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki (İstanbul İli Anadolu Yakası)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Özden, Y. (2000). *Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Sağbaşı, N. Ö. (2013). *İletişim, örgütsel iletişim ve okul yönetimi (Güngören İlçesi Örneği)*. Yüksek lisans tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Süzer, E. (2010). *Genel lise, anadolu lisesi ve meslek liselerinde örgüt kültürü (Balıkesir ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Şahin, M. (2013). Okul kültürünün bir ögesi olarak okul törenleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 43(199), 169-185.
- Şimşek, (2003). *Okul müdürlerinin iletişim becerileri ile okul kültürü arasındaki ilişki*. Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Şişman, M. (1994). *Örgüt Kültürü: Eskişehir İl Merkezindeki İlkokullarda Bir Araştırma*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 732.
- Terzi, A. R. (2005). İlköğretim okullarında örgüt kültürü. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 43, 423-442.
- Uzun, G. (2008). *Meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin okul kültürünü algılama düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.